

32004L0048

2004 4 30

EUROPOS SĄJUNGOS OFICIALUSIS LEIDINYS

L 157/45

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2004/48/EB**2004 m. balandžio 29 d.****dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo****(tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

veikdami Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sukūrus Vidaus rinką, panaikinami judėjimo laisvės apribojimai bei konkurencijos iškraipymai ir sukuriama naujovėms bei investicijoms palanki aplinka. Tokiomis aplinkybėmis intelektinės nuosavybės apsauga yra esminis Vidaus rinkos sėkmės elementas. Intelektinės nuosavybės apsauga svarbi ne tik naujovių ir kūrybingumo skatinimui, bet ir užimtumo plėtrai bei konkurencijos tobulinimui.
- (2) Intelektinės nuosavybės apsauga išradėjui arba kūrėjui turėtų leisti gauti teisėtą naudą iš savo išradimo ar kūrybos. Ji taip pat turėtų suteikti galimybę platesnei kūrybai, idėjų ir naujų know-how sklaidai. Kartu ji neturėtų kliudyti žodžio laisvei, laisvam informacijos judėjimui ar asmens duomenų apsaugai, įskaitant internetą.
- (3) Tačiau be veiksmingų intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonių naujovės ir kūrybingumas slopinami, o investicijos mažėja. Todėl būtina užtikrinti, kad materialinė intelektinės nuosavybės teisė, kuri šiuo metu sudaro dalį *acquis communautaire*, būtų veiksmingai taikoma Bendrijoje. Šiuo atveju intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonės yra nepaprastai svarbios Vidaus rinkos sėkmei.
- (4) Tarptautiniu lygiu visos valstybės narės ir pati Bendrija savo kompetencijos ribose privalo laikytis Sutarties dėl

intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (toliau — TRIPS sutartis), patvirtinta daugiašalių Urugvajaus raundo derybų metu, Tarybos sprendimu 94/800/EB ⁽³⁾ ir sudaryta Pasaulio prekybos organizacijos sistemoje.

- (5) TRIPS sutartyje visų pirma yra nuostatos dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonių, kurios yra bendri tarptautiniu lygiu taikomi standartai, įgyvendinami visose valstybėse narėse. Ši direktyva nepažeidžia valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų, įskaitant įsipareigojimus pagal TRIPS sutartį.
- (6) Taip pat yra tarptautinių konvencijų, kurių šalys yra visos valstybės narės ir kuriose taip pat yra nuostatos dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo. Tai visų pirma Paryžiaus konvencija dėl pramoninės nuosavybės apsaugos, Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ir Romos konvencija dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos.
- (7) Iš Komisijos šiuo klausimu vykdytų konsultacijų aiškėja, kad nepaisant TRIPS sutarties, valstybių narių intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonės dar labai skiriasi. Pavyzdžiui, valstybėse narėse labai skiriasi laikinųjų priemonių, kurios visų pirma naudojamos įrodymams užtikrinti, taikymas, žalos apskaičiavimas ar draudimų taikymas. Kai kurios valstybės narės neturi tam tikrų priemonių, procedūrų ar gynimo būdų, tokių kaip teisė gauti informaciją ir pažeidėjo lėšomis išimti iš rinkos teises pažeidžiančias prekes.
- (8) Valstybių narių intelektinės nuosavybės teisių gynimo sistemų skirtumai neleidžia tinkamai veikti Vidaus rinkai ir užtikrinti vienodą intelektinės nuosavybės teisių apsaugą visoje Bendrijoje. Tokia padėtis neskatina laisvo judėjimo Vidaus rinkoje ir nesukuria palankios aplinkos sveikai konkurencijai.

⁽¹⁾ OL C 32, 2004 2 5, p. 15.⁽²⁾ 2004 m. kovo 9 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2004 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimas.⁽³⁾ OL L 336, 1994 12 23, p. 1.

- (9) Šiuo metu esantys skirtumai taip pat silpnina materialinę intelektinės nuosavybės teisę ir suskaldo Vidaus rinką šioje srityje. Dėl to verslo pasaulyje prarandamas pasitikėjimas Vidaus rinka ir mažėja investicijos į naujoves ir kūrybą. Intelektinės nuosavybės teisių pažeidimai vis dažniau siejami su organizuotu nusikalstamumu. Didėjant naudojimuisi internetu, neteisėti produktai išplatunami akimirksniu visame pasaulyje. Veiksmingas materialinės intelektinės nuosavybės teisės vykdymas turėtų būti užtikrintas konkrečiu veiksmu Bendrijos lygiu. Todėl valstybių narių teisės aktų šioje srityje suderinimas yra esminė tinkamo Vidaus rinkos veikimo prielaida.
- (10) Šios direktyvos tikslas – suderinti teisės sistemas, kad Vidaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vieningas apsaugos lygis.
- (11) Šia direktyva nesiekama sukurti suderintų teismų bendradarbiavimo, jurisdikcijos, sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo taisyklių ar nagrinėti taikytiną teisę. Yra Bendrijos dokumentai, kurie bendrais principais reglamentuoja tokius klausimus ir iš esmės yra vienodai taikomi ir intelektinei nuosavybei.
- (12) Ši direktyva nedaro poveikio konkurencijos taisyklių taikymui, o ypač Sutarties 81 ir 82 straipsniams. Šioje direktyvoje numatytos priemonės neturėtų būti taikomos su Sutartimi nesuderinamu būdu be reikalo varžyti konkurenciją.
- (13) Būtina apibrėžti kuo platesnę šios direktyvos taikymo sritį, kad būtų galima apimti visas intelektinės nuosavybės teises, kurioms taikomos šios srities Bendrijos nuostatos ir (arba) atitinkamų valstybių narių nacionaliniai teisės aktai. Tačiau šis reikalavimas neapriboja galimybių tų valstybių narių, kurios pageidauja vidaus tikslais išplėsti šios direktyvos nuostatas, kad jas paimtų teisės aktai, susiję su nesąžininga konkurencija, įskaitant parazitines kopijas, ar panašia veikla.
- (14) 6 straipsnio 2 dalyje, 8 straipsnio 1 dalyje ir 9 straipsnio 2 dalyje numatytas priemonės reikia taikyti tik komerciniu mastu vykdomai veiklai. Tai neapriboja valstybių narių galimybių taikyti tas priemonės ir kitokios veiklos atžvilgiu. Komerciniu mastu vykdoma veikla – tai veikla, vykdoma tiesioginei ar netiesioginei ekonominei ar komercinei naudai gauti; į ją paprastai neįeina veikla, kurią gera valia vykdo galutiniai vartotojai.
- (15) Ši direktyva nepažeidžia materialinės intelektinės nuosavybės teisės, 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾, 1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento
- ir Tarybos direktyvai 1999/93/EB dėl Bendrijos elektroninių parašų reguliavimo sistemos ⁽²⁾ ir 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisiųjų aspektų vidaus rinkoje ⁽³⁾.
- (16) Šios direktyvos nuostatos nepažeidžia konkrečių nuostatų dėl autorių teisių ir gretutinių teisių gynimo bei apribojimų, nustatytų Bendrijos dokumentuose, ir visų pirma 1991 m. gegužės 14 d. Tarybos direktyvos 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos ⁽⁴⁾ ir 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo ⁽⁵⁾ nuostatų.
- (17) Šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynimo būdai kiekvienu atveju turėtų būti nustatomi taip, kad būtų tinkamai atsižvelgta į konkretaus atvejo specifines ypatybes, įskaitant kiekvienos intelektinės nuosavybės teisės savybes ir atitinkamais atvejais tyčinį ar netyčinį pažeidimo pobūdį.
- (18) Teisė reikalauti, kad tos priemonės, procedūros ar gynimo būdai būtų taikomi, turėtų būti suteikta ne tik teisių turėtojams, bet ir asmenims, kurie pagal taikytiną teisę turi tiesioginį interesą ir teisiškai atstovauja; tai gali būti ir profesinės organizacijos, atsakingos už tų teisių administravimą arba už tam tikrų kolektyvinių ir asmeninių interesų gynimą.
- (19) Kadangi autorių teisės atsiranda sukūrus kūrinį ir jų formali registracija nereikalinga, tikslinga priimti Berno konvencijos 15 straipsnyje nustatytą taisyklę, kurioje nustatyta prezumpcija, kad literatūros ar meno kūrinio autoriumi laikomas asmuo, kurio vardas yra nurodytas kūrinyje. Vienoda prezumpcija turėtų būti taikoma gretutinių teisių turėtojams, nes labai dažnai būtent gretutinių teisių turėtojas, pavyzdžiui, fonogramos gamintojas, siekia apginti teises ir dalyvauja kovojant su piratavimu.
- (20) Atsižvelgiant į tai, kad įrodymai yra labai svarbus elementas intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui nustatyti, tikslinga užtikrinti, kad egzistuočių įrodymų pateikimo, gavimo ir užtikrinimo priemonės. Procedūrose turėtų būti atsižvelgiama į gynybos teises ir užtikrinamos būtinos garantijos, įskaitant slaptos informacijos apsaugą. Komerciniu mastu įvykdytų pažeidimų atveju taip pat svarbu, kad teismai atitinkamais atvejais galėtų įsakyti leisti susipažinti su bankų, finansiniais ir komerciniais dokumentais, kurie yra tariamo pažeidėjo žinioje.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽²⁾ OL L 13, 2000 1 19, p. 12.

⁽³⁾ OL L 178, 2000 7 17, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 122, 1991 5 17, p. 42. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 93/98/EEB (OL L 290, 1993 11 24, p. 9).

⁽⁵⁾ OL L 167, 2001 6 22, p. 10.

- (21) Kai kuriose valstybėse narėse yra ir kitų priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti aukštą apsaugos lygį; jos turėtų būti prieinamos visose valstybėse narėse. Būtent toks atvejis yra susijęs su teise gauti informaciją, kuri leidžia gauti tikslią informaciją apie teises pažeidžiančių prekių ar paslaugų kilmę, platinimo kanalus ir bet kurios pažeidime dalyvaujančios trečiosios šalies tapatybę.
- (22) Taip pat labai svarbu numatyti laikinas priemones, kuriomis tuoj pat sustabdomas pažeidimas, nelaukiant sprendimo dėl nusikaltimo sudėties, tačiau paisant gynybos teisių, užtikrinant laikinųjų priemonių proporcingumą pagal bylos ypatybes ir pateikiant garantijas atsakovo išlaidoms ir patirtai žalai padengti nepateisinamo reikalavimo atveju. Tokios priemonės ypač pateisinamos, kai delsimas intelektualinės nuosavybės teisės turėtojui padarytų esminę nepataisomą žalą.
- (23) Nepažeidžiant jokių kitų egzistuojančių priemonių, procedūrų ir gynimo būdų, teisių turėtojams turėtų būti suteikta galimybė prašyti teismą uždrausti tarpininkui teikti paslaugas tretiesiems asmenims, kurie šiomis paslaugomis naudojami pažeidžiant teisių turėtojo pramoninės nuosavybės teises. Tokio draudimo sąlygas ir procedūras turėtų nustatyti valstybių narių nacionaliniai teisės aktai. Autorių teisių ir gretutinių teisių pažeidimų srityje visapusiškas suderinimas jau yra numatytas Direktyvoje 2001/29/EB. Todėl ši direktyva nepažeidžia Direktyvos 2001/29/EB 8 straipsnio 3 dalies nuostatų.
- (24) Atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, jei aplinkybės tai pateisina, priemonės, procedūros ir gynimo būdai turėtų apimti ir prevencines priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią tolesniems intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimams. Be to, turėtų būti numatytos ir atkuriamosios priemonės atitinkamais atvejais pažeidėjo išomomis, tokios kaip teises pažeidžiančių prekių ir atitinkamais atvejais medžiagų ir priemonių, kurios iš esmės yra naudojamos tokių prekių kūrimui ar gamybai, atšaukimas, galutinis išėmimas iš prekybos kanalų arba sunaikinimas. Taikant atkuriamąsias priemones turėtų būti atsižvelgta į trečiųjų šalių interesus, įskaitant vartotojus ir gera valia veikiančius privačius asmenis.
- (25) Kai pažeidimas įvykdomas netyčia ir ne dėl neatsargumo ir kai atkuriamosios priemonės ar draudimai, numatyti šioje direktyvoje, būtų neproporcingi, valstybės narės privalėtų turėti galimybę atitinkamais atvejais kaip alternatyvią priemonę taikyti piniginę kompensaciją nukentėjusiajai šaliai. Tačiau kai suklastotų prekių komercinis naudojimas arba paslaugų teikimas pažeistų kitą, ne intelektualinės nuosavybės, teisę arba galbūt galėtų padaryti žalos vartotojams, toks panaudojimas ir teikimas turėtų būti ir toliau draudžiamas.
- (26) Siekiant kompensuoti patirtą žalą dėl pažeidimo, kurį padarė pažeidėjas, vykdęs veiklą žinodamas arba pagrįstai galėjęs žinoti, kad dėl tokios veiklos bus įvykdytas toks pažeidimas, teisių turėtojui turėtų būti skiriama tokia žalos atlyginimo suma, kuri leistų atsižvelgti į visus svarbius aspektus, tokius kaip teisių turėtojo negautos pajamos arba pažeidėjo neteisėtai gauta nauda ir atitinkamais atvejais moralinė teisių turėtojui padaryta žala. Kaip alternatyvą, pavyzdžiui, kai yra sunku nustatyti faktiškai patirtą žalą, ją būtų galima nustatyti pagal autorinį atlyginimą ar vienkartinį mokesčių, kuris būtų sumokėtas, jei pažeidėjas būtų prašęs leidimo naudotis tomis intelektualinės nuosavybės teisėmis. Siekiama ne numatyti pareigą nustatyti baudžiamąsias žalos atlyginimo sumas, o užtikrinti, kad kompensacija būtų paremta objektyviu kriterijumi, atsižvelgiant į teisių turėtojo patirtas išlaidas, tokias kaip identifikavimo ir tyrimų sąnaudas.
- (27) Kad sprendimai intelektualinės nuosavybės pažeidimo atvejais papildomai atgrasytų vykdyti kitus pažeidimus ir prisidėtų prie visuomenės švietimo, naudinga tokius sprendimus skelbti.
- (28) Be civilinių ir administracinių priemonių, procedūrų ir gynimo būdų, numatytų šioje direktyvoje, sankcijos pagal baudžiamąją teisę atitinkamais atvejais taip pat yra priemonė, užtikrinanti intelektualinės nuosavybės teisių gynimą.
- (29) Pramonė turėtų aktyviai dalyvauti kovoje su piratavimu ir klastojimu. Elgesio kodeksų sukūrimas tiesiogiai susijusiose grupėse yra papildoma priemonė, kuri sustiprintų reguliavimo sistemą. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, turėtų bendrai skatinti elgesio kodeksų kūrimą. Optinių diskų gamybos monitoringas, ypač identifikacijos kodu Bendrijoje pagamintose plokštelėse, padeda sumažinti intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimus šioje srityje, kurioje piratavimas daro labai didelę žalą. Tačiau tokiomis techninėmis apsaugos priemonėmis neturėtų būti naudojamos, siekiant apsaugoti rinkas ir užkirsti kelią lygiagrečiam importui.
- (30) Siekiant palengvinti vienodą šios direktyvos taikymą, tikslinga numatyti bendradarbiavimo ir informacijos keitimosi sistemas tarp valstybių narių bei su Komisija, ypač sukuriant valstybių narių paskirtų asmenų tinklą ir teikiant reguliarias ataskaitas apie šios direktyvos taikymą bei įvairių nacionalinių institucijų taikomų priemonių veiksmingumą.
- (31) Kadangi dėl jau minėtų priežasčių šios direktyvos tikslą geriausiai galima pasiekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali priimti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nurodytą subsidiarumo principą. Pagal tame straipsnyje nurodytą proporcingumo principą ši direktyva nesiekia toliau nei būtina tam tikslui pasiekti.
- (32) Šioje direktyvoje laikomasi pagrindinių teisių ir principų, kurie visų pirma yra pripažįstami Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma ši direktyva siekia užtikrinti visišką pagarbą intelektinei nuosavybei pagal tos Chartijos 17 straipsnio 2 dalį.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

Tikslas ir taikymo sritis

1 straipsnis

Objektas

Ši direktyva nustato priemones, procedūras ir gynimo būdus užtikrinti intelektualinės nuosavybės teisių gynimą. Šioje direktyvoje terminas „intelektinės nuosavybės teisės“ apima pramoninės nuosavybės teises.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Nepažeidžiant priemonių, kurios yra ar gali būti numatytos Bendrijos ar nacionalinės teisės aktuose, jei tokios priemonės yra palankesnės teisių turėtojams, šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai yra taikomi 3 straipsnio nustatyta tvarka visiems intelektinės nuosavybės teisių pažeidimams, numatytiems Bendrijos ir (arba) atitinkamos valstybės narės nacionaliniuose teisės aktuose.

2. Ši direktyva nepažeidžia specialių nuostatų dėl teisių gynimo bei dėl autorių teisių ir gretutinių teisių apribojimų nustatytų Bendrijos teisės aktuose, visų pirma Direktyvos 91/250/EEB ir, ypač, jos 7 straipsnio nuostatų ar Direktyvos 2001/29/EB ir, ypač, jos 2–6 ir 8 straipsnio nuostatų.

3. Ši direktyva neturi poveikio:

- a) Bendrijos nuostatams, reglamentuojančioms materialinę intelektinės nuosavybės teisę, Direktyvai 95/46/EB, Direktyvai 1999/93/EB ar Direktyvai 2000/31/EB bendrai ir, ypač, Direktyvos 2000/31/EB 12–15 straipsniams;
- b) valstybių narių tarptautiniams išsipareigojimams ir visų pirma TRIPS sutarčiai, įskaitant išsipareigojimus, susijusius su baudžiamosiomis procedūromis ir bausmėmis;
- c) bet kurioms valstybių narių nacionalinėms nuostatoms, susijusioms su baudžiamosiomis procedūromis ar bausmėmis dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo.

II SKYRIUS

Priemonės, procedūros ir gynybos būdai

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos

3 straipsnis

Bendrasis išsipareigojimas

1. Valstybės narės numato priemones, procedūras ir gynybos būdus, būtinus užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių, kurioms taikoma ši direktyva, vykdymą. Tos priemonės, procedūros ir gynybos būdai turi būti sąžiningi, teisingi, neturi būti komplikuoti ar brangūs, ar sukelti nepagrįstą vėlavimą ar delsimą.

2. Tos priemonės, procedūros ir gynybos būdai taip pat turi būti veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys; jie turi būti taikomi tokiu būdu, kad nebūtų sukuriamos kliūtys teisėtai prekybai ir numatytų apsaugos priemonės nuo piktnaudžiavimo jomis.

4 straipsnis

Asmenys, turintys teisę kreiptis dėl priemonių, procedūrų ir gynybos būdų taikymo

1. Valstybės narės pripažįsta, kad siekti šiame skyriuje numatytų priemonių, procedūrų ir gynybos būdų taikymo turi teisę šie asmenys:

- a) intelektinės nuosavybės teisių turėtojai taikomos teisės normų nustatyta tvarka;
- b) visi kiti asmenys, turintys teisę naudotis tomis teisėmis, visų pirma licenciatams, kiek leidžiama taikoma teisės normų nustatyta tvarka;
- c) kolektyvinio intelektinės nuosavybės teisių administravimo institucijos, kurios yra paprastai pripažįstamos turinčiomis teisę atstovauti intelektinės nuosavybės teisių turėtojams, kiek leidžiama taikomos teisės normų nustatyta tvarka;
- d) profesinės gynybos institucijos, kurios yra paprastai pripažįstamos turinčiomis teisę atstovauti intelektinės nuosavybės teisių turėtojams, kiek leidžiama taikomos teisės normų nustatyta tvarka.

5 straipsnis

Autorystės ar teisių turėjimo prezumpcija

Taikant šioje direktyvoje numatytas priemones, procedūras ir gynybos būdus:

- a) kad literatūros ar meno kūrinio autorius būtų laikomas autoriumi, jeigu neįrodyta kitaip, ir dėl to turėtų teisę pradėti procesą dėl pažeidimo, pakanka, kad jo vardas būtų įprastu būdu nurodytas kūrinyje;
- b) a punkto nuostata taikoma *mutatis mutandis* gretutinių teisių turėtojams jų saugomo objekto atžvilgiu.

2 skirsnis

Įrodymai

6 straipsnis

Įrodymai

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai kreipiasi šalis, pateikusi pagrįstai turimus įrodymus, kurių pakanka jos pretenzijoms paremti, ir, pagrįsdama tas pretenzijas, yra įvardijusi įrodymus, kurie yra priešingos šalies žinioje, kompetentingos teismo institucijos gali reikalauti, kad priešingoji šalis pateiktų tokius įrodymus, atsižvelgiant į slaptos informacijos apsaugą. Taikydamos šią straipsnio dalį, valstybės narės gali numatyti, kad kompetentingos teismo institucijos laikytų pakankamo kūrinio ar kito saugomo objekto kopijų skaičiaus atrankinę dalį pagrįstu įrodymu.

2. Tomis pačiomis sąlygomis komerciniu mastu įvykdyto pažeidimo atveju valstybės narės imasi priemonių, kurios yra būtinos užtikrinti galimybę kompetentingoms teismo institucijoms, šalies prašymu, reikalauti pateikti banko, finansinius ar komercinius dokumentus, esančius priešingos šalies žinioje, atsižvelgiant į slaptos informacijos apsaugą.

7 straipsnis

Įrodymų užtikrinimo priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad, net prieš pradedant procesą dėl bylos esmės, kompetentingos teismo institucijos šalies, pateikusios pagrįstai turimus įrodymus paremti pretenzijas, kad yra pažeistos ar gali būti pažeistos intelektinės nuosavybės teisės, prašymu galėtų reikalauti tinkamų veiksmingų laikinųjų priemonių užtikrinti su įtariamu pažeidimu susijusius įrodymus, atsižvelgiant į slaptą informaciją. Tokiomis priemonėmis gali būti teisės pažeidžiančių prekių išsamus aprašymas, imant ar neimant pavyzdžius, arba tokių prekių ir atitinkamais atvejais medžiagų ir priemonių, kurios yra naudojamos tokių prekių gamybai ir (arba) platinimui, ir su jomis susijusių dokumentų poėmis. Tokios priemonės taikomos, jei reikia, neišklausius kitos šalies, visų pirma tuomet, kai delsimas galėtų padaryti esminę nepataisomą žalą teisių turėtojui arba kai yra akivaizdi grėsmė, kad įrodymai gali būti sunaikinti.

Kai taikomos priemonės užtikrinti įrodymus, neišklausius kitos šalies, suinteresuotosioms šalims apie tai pranešama be delsimo ne vėliau kaip tuoj pat pritaikius priemones. Priemonės peržiūrėjimas, įskaitant teisę būti išklaustyti, taikomas suinteresuotų šalių dėl priemonės prašymu, siekiant per pagrįstą laikotarpį po pranešimo apie priemones nuspręsti, ar priemonės turėtų būti pakeistos, atšauktos ar patvirtintos.

2. Valstybės narės užtikrina, kad, taikant įrodymų užtikrinimo priemones, iš pareiškėjo būtų reikalaujama pakankamo užstato ar vienodo užtikrinimo, kuriuo būtų galima kompensuoti bet kokią atsakovo patirtą žalą, numatytą šio straipsnio 4 dalyje.

3. Valstybės narės užtikrina, kad įrodymų užtikrinimo priemonės būtų atšauktos arba jų poveikis būtų kitaip panaikintas atsakovo prašymu nepakenkiant žalos, kurios gali būti reikalaujama, kompensavimui, jeigu pareiškėjas per pagrįstą laikotarpį nepradeda proceso kompetentingame teisme, kuris priimtų sprendimą dėl bylos esmės; tokį pagrįstą laikotarpį nustato teismo institucija, reikalaujanti taikyti priemones, jei tai leidžiama pagal valstybės narės teisės aktus, o, nesant tokio nustatymo, šis laikotarpis neturi būti ilgesnis kaip 20 darbo dienų arba 31 kalendorinė diena, atsižvelgiant į tai, kuris laikotarpis yra ilgesnis.

4. Kai įrodymų užtikrinimo priemonės yra atšaukiamos arba kai jos nustoja galioti dėl pareiškėjo veikimo ar neveikimo, arba kai po to yra nustatoma, kad intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo ar grėsmės pažeidimui nebuvo, teismo institucijos turi teisę atsakovo prašymu reikalauti pareiškėjo suteikti atsakovui tinkamą kompensaciją už tomis priemonėmis padarytus nuostolius.

5. Valstybės narės gali imtis priemonių apsaugoti liudytojų tapatybę.

3 skirsnis

Teisė gauti informaciją

8 straipsnis

Teisė gauti informaciją

1. Valstybės narės užtikrina, kad, vykstant procesui dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo ir gavus ieškovo pagrįstą ir proporcingą prašymą, kompetentingos teismo institucijos galėtų reikalauti pažeidėjo ar kito asmens:

- kurio žinioje, kaip nustatyta, yra intelektinės nuosavybės teisės komerciniu mastu pažeidžiančios prekės;
- kuris, kaip nustatyta, naudojami intelektinės nuosavybės teisės komerciniu mastu pažeidžiančiomis paslaugomis;
- kuris, kaip nustatyta, teikia neteisėtoje veikloje naudojamas paslaugas komerciniu mastu;
- kurį a, b ir c punktuose minėtas asmuo nurodė kaip dalyvaujantį prekių gamyboje ar platinime arba paslaugų teikime, pateikti informaciją apie prekių ir paslaugų, pažeidžiančių intelektinės nuosavybės teisės, kilmę ir platinimo kanalus.

2. Į šio straipsnio pirmoje dalyje minėtą informaciją įeina:

- gamintojų, platintojų, tiekėjų ir kitų prekių bei paslaugų anksčiau valdytojų, taip pat planuojamų didmenininkų ir mažmenininkų pavadinimai ir adresai;
- informacija apie pagamintus, pristatytus, gautus ar užsakytus kiekius, taip pat apie gautas už atitinkamas prekes ir paslaugas kainas.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos, nepažeidžiant kitų įstatymų nuostatų, kurios:

- suteikia teisių turėtojui teises gauti išsamesnę informaciją;
- reglamentuoja pagal šį straipsnį suteiktos informacijos naudojimą civiliniuose ir baudžiamuosiuose procesuose;
- reglamentuoja atsakomybę už teisės gauti informaciją neteisėną naudojimą; arba
- numato galimybę atsisakyti suteikti informaciją, kuri priverstų 1 dalyje minėtą asmenį prisipažinti jam pačiam ar jo artimam giminiui dalyvavus intelektinės nuosavybės teisių pažeidime; arba
- reglamentuoja informacijos šaltinių arba asmens duomenų apdorojimo slaptumo apsaugą.

4 skirsnis

Laikinosios ir prevencinės priemonės

9 straipsnis

Laikinosios ir prevencinės priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjo prašymu teismo institucijos galėtų:

a) įtariamam pažeidėjui nustatyti laikinąjį draudimą, skirtą užkirsti kelią bet kokiam gresiančiam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui, arba laikinai ir pagal nacionalinės teisės aktus nustatant pakartotinę nuobaudą, tęsti šių teisių tariamus pažeidimus arba, jei jie tęsiasi, reikalauti pateikti užstatą, kuris užtikrintų kompensaciją teisių turėtojui; laikinasis draudimas tomis pačiomis sąlygomis taip pat gali būti taikomas tarpininkui, kurio paslaugas naudoja trečioji šalis, pažeisdama intelektinės nuosavybės teises; draudimui, taikomam tarpininkams, kurių paslaugas naudoja trečioji šalis, pažeisdama autorių teises ar gretutines teises, taikoma Direktyva 2001/29/EB;

b) reikalauti atlikti poėmį arba pristatyti intelektinės nuosavybės teisių pažeidimu įtariamą prekę, siekiant, kad jos nepatektų ar nejudėtų prekybos kanaluose.

2. Jei pažeidimas įvykdytas komerciniu mastu, valstybės narės užtikrina, kad, nukentėjusiai šaliai įrodžius aplinkybes, dėl kurių gali kilti grėsmė žalos atlyginimui, teismo institucijos galėtų reikalauti įtariamo pažeidėjo prevencinio kilnojamojo ir nekilnojamojo turto poėmio, įskaitant jo banko sąskaitų ir kitokių lėšų blokadimą. Tuo tikslu kompetentingos institucijos gali reikalauti pateikti banko, finansinius ar komercinius dokumentus arba leisti tinkamai susipažinti su susijusia informacija.

3. Teismo institucijos, taikydamos šio straipsnio 1 ir 2 dalyse minėtas priemones, turi teisę reikalauti, kad pareiškėjas pateiktų bet kokius prieinamus įrodymus, kurių pakaktų įsitikinti, jog pareiškėjas yra teisių turėtojas ir kad pareiškėjo teisė yra pažeidžiama arba kad gresia toks pažeidimas.

4. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1 ir 2 dalyse minėtos priemonės būtų taikomos, jeigu reikalinga, neišklausius atsakovo, ypač tuomet, kai bet koks delsimas galėtų padaryti esminę nepataisomą žalą teisių turėtojui. Tokiu atveju, šalims apie tai pranešama be delsimo, ne vėliau kaip tuoj pat pritaikius priemones.

Priemonių peržiūrėjimas, įskaitant teisę būti išklaustam, taikomas atsakovo prašymu, siekiant per pagrįstą laikotarpį po pranešimo apie priemones nuspręsti, ar priemonės turėtų būti pakeistos, atšauktos ar patvirtintos.

5. Valstybės narės užtikrina, kad 1 ir 2 dalyse minėtos laikinosios priemonės būtų atšauktos arba jų poveikis būtų kitaip panaikintas atsakovo prašymu, jeigu pareiškėjas per pagrįstą laikotarpį nepradeda proceso kompetentingame teisme, kuris priimtų sprendimą dėl bylos esmės; tokį pagrįstą laikotarpį nustato teismo institucija, reikalaujanti taikyti priemones, jei tai leidžiama pagal valstybės narės teisės aktus, o, nesant tokio nustatymo, šis laikotarpis neturi ilgesnis kaip 20 darbo dienų arba 31 kalendorinė diena, atsižvelgiant į tai, kuris laikotarpis yra ilgesnis.

6. Kompetentingos teismo institucijos, taikant 1 ir 2 dalyse minėtas laikinasias priemones, iš pareiškėjo gali reikalauti pakankamo užstato ar vienodo užtikrinimo, kuriuo būtų galima kompensuoti bet kokią atsakovo patirtą žalą, numatytą šio straipsnio 7 dalyje.

7. Kai laikinosios priemonės yra atšaukiamos arba kai jos nustoja galioti dėl pareiškėjo veikimo ar neveikimo, arba kai po to yra nustatoma, kad intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo ar grėsmės pažeidimui nebuvo, teismo institucijos turi teisę atsakovo prašymu reikalauti pareiškėjo suteikti atsakovui tinkamą kompensaciją už tomis priemonėmis sukeltus nuostolius.

5 skirsnis

Priemonės pagal sprendimą dėl bylos esmės

10 straipsnis

Atkuriamosios priemonės

1. Nepažeisdamos bet kokios žalos atlyginimo teisių turėtojui už pažeidimą galimybės ir be jokios kompensacijos, valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos teismo institucijos galėtų pareiškėjo prašymu reikalauti taikyti atitinkamas priemones prekėms, kurios teismo nustatytos pažeidžiančiomis intelektinės nuosavybės teises, ir atitinkamais atvejais medžiagoms bei priemonėms, kurios daugiausia yra naudojamos tokių prekių sukūrimui ar gamybai. Į tokias priemones įeina:

- a) atšaukimas iš prekybos kanalų;
- b) galutinis pašalinimas iš prekybos kanalų, arba
- c) sunaikinimas.

2. Teismo institucijos nurodo, kad tos priemonės būtų įvykdytos pažeidėjo sąskaita, jeigu nėra atsiradusios atitinkamos priežastys, kurios neleidžia taip daryti.

3. Svarstant prašymą taikyti atkuriamąsias priemones, atsižvelgiama į pažeidimo rimtumą ir reikalaujamų taikyti gynybos būdų santykį ir į trečiųjų šalių interesus.

11 straipsnis

Draudimai

Valstybės narės užtikrina, kad priimdamos teismo sprendimą dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo, teismo institucijos galėtų pažeidėjui taikyti draudimą tęsti pažeidimą. Jei tai yra numatyta nacionalinėje teisėje, už tokio draudimo nesilaikymą, jeigu reikalinga, skiriama pakartotinė nuobauda, siekiant priversti jo laikytis. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad teisių turėtojais

galėtų prašyti taikyti tokį draudimą, nepažeidžiant Direktyvos 2001/29/EB 8 straipsnio 3 dalies, tarpininkams, kurių paslaugas naudoja trečioji šalis, pažeisdama intelektualinės nuosavybės teises.

12 straipsnis

Alternatyvios priemonės

Valstybės narės gali numatyti, kad atitinkamais atvejais asmens, kuriam gali būti taikomos šiame skirsnyje numatytos priemonės, prašymu kompetentingos teismo institucijos galėtų reikalauti sumokėti piniginę kompensaciją nukentėjusiajai šaliai vietoj šiame skirsnyje numatytų priemonių taikymo, jei tas asmuo veikė netyčia ir ne dėl neatsargumo, jei atitinkamų priemonių taikymas jam sukeltų neproporcingą žalą ir jei piniginei kompensacijai nukentėjusiai šaliai yra pakankama.

6 skirsnis

Žala ir teismo išlaidos

13 straipsnis

Žala

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos teismo institucijos nukentėjusiojo asmens prašymu, reikalaujant pažeidėjo, kuris žinodamas arba turėdamas pakankamą pagrindą žinoti, dalyvavo teisės pažeidžiančioje veikloje, atlyginti teisių turėtojų žalą, kuri atitiktų faktiškai jo patirtus nuostolius dėl pažeidimo.

Nustatydamos nuostolių dydį, teismo institucijos:

- a) atsižvelgia į visus atitinkamus aspektus, tokius kaip neigiamos ekonominės pasekmės, įskaitant negautas pajamas, kurių neįvyko nukentėjusioji šalis, neteisėtai gautą pažeidėjo naudą ir atitinkamais atvejais kitus ne ekonominius veiksnius, tokius kaip dėl pažeidimo teisių turėtojo patirtą moralinę žalą; arba
- b) kaip alternatyvą a punktui, jos gali atitinkamais atvejais nustatyti vienkartinę žalos atlyginimo sumą, remdamosi tokiais elementais kaip bent autorinis atlyginimas ar vienkartinis mokestis, kuris būtų sumokėtas, jei pažeidėjas būtų prašęs leidimo naudotis atitinkama intelektualinės nuosavybės teise.

2. Kai pažeidėjas dalyvavo teisės pažeidžiančioje veikloje nežinodamas arba neturėdamas pagrindo žinoti, valstybės narės gali nustatyti, kad teismo institucijos galėtų reikalauti atiduoti pelną arba atlyginti žalą, ir tai galėtų būti iš anksto nustatyta.

14 straipsnis

Teismo išlaidos

Valstybės narės užtikrina, kad laimėjusios šalies patirtas pagrįstas ir proporcingas teismo ir kitas išlaidas paprastai padengtų pralaimėjusioji šalis, jei tai neprieštarauja teisingumui.

7 skirsnis

Viešumo priemonės

15 straipsnis

Teismo sprendimų skelbimas

Valstybės narės užtikrina, kad teisiniuose procesuose dėl intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimo, teismo institucijos galėtų pareiškėjo prašymu ir pažeidėjo sąskaita reikalauti taikyti atitinkamas priemones informacijos apie sprendimą sklaidimui, įskaitant viso ar dalies sprendimo pateikimą ar skelbimą. Valstybės narės gali numatyti kitas papildomas viešumo priemones, kurios tinka konkrečiomis aplinkybėmis, įskaitant pastebimą reklamą.

III SKYRIUS

Valstybių narių sankcijos

16 straipsnis

Valstybių narių sankcijos

Nepažeisdamos civilinių ir administracinių priemonių, procedūrų ir gynybos būdų, nustatytų šioje direktyvoje, valstybės narės gali taikyti kitas atitinkamas sankcijas tais atvejais, kai yra pažeistos intelektualinės nuosavybės teisės.

IV SKYRIUS

Elgesio kodeksai ir administracinis bendradarbiavimas

17 straipsnis

Elgesio kodeksai

Valstybės narės skatina:

- a) prekybos ar profesines asociacijas ar organizacijas sudaryti elgesio kodeksus Bendrijos lygiu, skirtus padėti ginti intelektualinės nuosavybės teises, visų pirma rekomenduojant optinėse plokštelėse naudoti kodą, kuris leistų identifikuoti jų gamybos kilmę;
- b) Komisijai teikti nacionalinio ir Bendrijos lygio elgesio kodeksų projektus ir tokių elgesio kodeksų taikymo vertinimus.

18 straipsnis

Vertinimas

1. Po trejų metų nuo 20 straipsnio 1 dalyje nustatytos datos kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia ataskaitą apie šios direktyvos įgyvendinimą.

Remdamasi šiais ataskaitomis, Komisija parengia ataskaitą apie šios direktyvos taikymą, įskaitant taikytų priemonių veiksmingumo vertinimą, taip pat jos poveikio naujovėms ir informacinės visuomenės plėtrai vertinimą. Toji ataskaita perduodama Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui. Kartu, prirėkus ir atsižvelgiant į Bendrijos teisinės tvarkos pokyčius, pateikiami šios direktyvos pakeitimų pasiūlymai.

2. Valstybės narės Komisijai teikia visapusišką pagalbą ir paramą, kurios jai gali reikėti rengiant šios straipsnio dalies antroje pastraipoje minėtą ataskaitą.

19 straipsnis

Apsikeitimas informacija ir korespondentai

Siekiant skatinti bendradarbiavimą ir valstybių narių tarpusavio ir su Komisija keitimąsi informacija, kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar kelis nacionalinius korespondentus klausimams, susijusiems su šioje direktyvoje numatytų priemonių įgyvendinimu. Informaciją apie nacionalinį korespondentą (korespondentus) jos praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

V SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

20 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus,

Priimta Strasbūre, 2004 m. balandžio 29 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

P. COX

kurie, įsigalioję per (*), įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės patvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą, arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatas.

21 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

22 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva yra skirta valstybėms narėms.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. MCDOWELL

(*) 24 mėnesius nuo šios direktyvos priėmimo dienos.